Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 28 (74) | Warszawa, 9 lipca 1938 r. | Rok III

TREŚĆ:

CZY PRZEDAWNIENIE PRAWA DO WYMIARU DANINY PUBLICZNEJ WINNO BYĆ UWZGLĘDNIONE PRZEZ WŁADZĘ Z URZĘDU?

W dzisiejszym numerze ogłaszamy wyrok NTA z d. 25 lutego 1938 r., l. rej. 3658/36 (ob. str. 462), w którym Trybunał wypowiedział pogląd, że władza nie ma obowiązku rozważenia z urzędu (tj. bez zarzutu ze strony podatnika) kwestii, czy prawo do wymiaru daniny publicznej

(w przypadku — podatku przemysłowego od obrotu) uległo przedawnieniu.

Pogląd ten NTA wypowiada już po raz drugi. Mianowicie w wyroku z d. 1 czerwca 1937 r., l. rej. 5868/35, NTA wypowiedział tenże pogląd i poglądowi temu dał wyraz w tezie: *„Władza orzekająca nie ma obowiązku rozważania z urzędu kwestii przedawnienia wymiaru opłaty komunalnej"*.

W ogłoszonym przez nas w numerze niniejszym wyroku z d. 25 lutego 1938 r. NTA powołuje się właśnie na wyrok z d. 1 czerwca 1937. Należy więc uważać judykaturę kwestii za ustaloną.

W wyroku z d. 1 czerwca 1937 NTA motywuje swoje stanowisko w sposób następujący:

> „Skoro przedawnienie opiera się na przesłankach natury faktycznej, a władza pozwana do chwili wydania zaskarżonego orzeczenia nie miała możności stwierdzenia tych przesłanek, a z uwagi na swoje stanowisko funkcjonalne w procesie administracyjnym nie miała obowiązku rozważania z urzędu kwestii przedawnienia— przeto NTA... nie mógł zarzutu przedawnienia uwzględnić".

To niejasne uzasadnienie usiłuje wyjaśnić wyrok NTA z d. 25 lutego 1938 w sposób następujący:

> „Władza orzekająca nie ma obowiązku rozważania z urzędu kwestii przedawnienia wymiaru... gdyż *skoro przedawnienie opiera się na podstawach natury faktycznej, władza do chwili wydania swego orzeczenia nie ma możności stwierdzenia tych przesłanek"*.

Nie jest zrozumiałe, dlaczego władza „nie ma możności" stwierdzenia przesłanek faktycznych przedawnienia. „Przesłanki faktyczne"— to data powstania obowiązku podatkowego i data uskutecznienia wymiaru. Jest rzeczą nieprawdopodobną, by akta administracyjne tych danych nie zawierały, a, jeśli nie zawierają, są niekompletne i powinny ulec uzupełnieniu.

Jeśli NTA ma na względzie nie „możność" faktyczną, lecz prawną, tj. *prawo* do uwzględnienia przedawnienia bez odnośnego zarzutu płatnika, Trybunał nie uzasadnia, *dlaczego przyjmuje, iż władza takiego uprawnienia nie posiada.*

NTA *prawdopodobnie* przyjął zasadę cywilno prawną: dla uwzględnienia przedawnienia roszczenia niezbędny jest zarzut w tym przedmiocie pozwanego.

Przede wszystkim pamiętać należy o tym, że przepisy o przedawnieniu roszczenia podatkowego *są przepisami* prawa administracyjnego *materialnego* a nie *formalnego.* Tylko ze względów technicznych przepisy te znalazły się obecnie w Ordynacji Podatkowej. A w dziedzinie prawa administracyjnego materialnego nie wolno stosować przez analogię zasad prawa materialnego cywilnego bez ustalenia identyczności sytuacji.

Bardzo trafne są uwagi w tej materii Dr Ignacego Weinfelda, docenta Uniwersytetu J. K.

„Gdyby chodziło o prawa i roszczenia prawnoprywatne, wówczas sprawa byłaby jasna; nie podniesiony przez dłużnika zarzut przedawnienia nie mógłby być przez Sąd uwzględniony. Art. 273 § 2 Kod.

Zobow. głosi bowiem wyraźnie, że z urzędu sąd nie może uwzględnić przedawnienia. Ratio legis: sąd nie ma wiadomości o decydujących przy przedawnieniu faktach; musi je zatem przedstawić dłużnik drogą zarzutu przeciw podniesionemu roszczeniu. A nadto *zusada swobodnej dyspozycji stron swymi prawami nie pozwala w sprawach o prawa prywatne na wkraczanie sądu z urzędu,* zwłaszcza, że fakt przedawnienia praw prywatnych nie jest ze stanowiska interesów publiczuych i społecznych tak ważny, by musiał być z urzędu uwzględniany.

Inaczej ma się rzecz, gdy w grę wchodzą prawa publiczne związku terytorialnego *) do świadczeń od płatnika. Wówczas władza oraz Trybunał mają przed sobą akta sprawy z prostymi i urzędownie stwierdzonymi datami powstania dochodzenia pretensji. Natychmiast są w stanie stwierdzić, czy nastąpiło przedawnienie pretensji. Stwierdziwszy zaś ten fakt, winny to z urzędu, choćby bez wniosku strony orzec. *Tu działają inne racje niż przy pretensjach prawnoprywatnych: chronić należy z urzędu także mniej obeznanego z przepisami płatnika i nie dopuszczać do wymiaru i ściągania takich należności, które zgasły wskutek niedochodzenia ich przez władze* i które skumulowane z dłuższego czasokresu mogą przez swoję wielkość płatnika zniszczyć" *).

Zauważyć należy, że wspomniana norma prawa cywilnego obowiązuje z względu na wyraźny przepis prawa (art. 273 § 2 KZ). W braku takiego przepisu nawet w prawie materialnym cywilnym norma ta nie byłaby obowiązująca.

Tymczasem *w prawie administracyjnym nie ma przepisu, który by zakazał władzy uwględnienia z urzędu przedawnienia roszczenia.* Nie zawiera takiego przepisu w szczególności OP.

Judykatura austriackiego Trybunału Administracyjnego stała na stanowisku, że, w braku odmiennego przepisu, przy roszczeniach podatkowych władza winna przedawnienie uwzględniać z urzędu **).

*) Glosa OPA, 1937, poz. 1963, do wyroku NTA z d. 1.6.1937, l. rej. 5868/35 o którym wyżej; w wyroku tym wchodziła w grę należność podatkowa na rzecz związku komunalnego.

**) Źródła ob. Dr. I. Weinfeld, glosa, OPA, 1937, poz. 1963.

USTAWA O OPŁATACH REJESTRACYJNYCH OD PRZEDSIĘBIORSTW I ZAJĘĆ *)

z dnia 25 kwietnia 1938 r.

(Dz. U. R. P. Nr 34 z 1938 r., poz. 293)

Art. 1. Opłaty rejestracyjne pobiera się na rzecz związków samorządu terytorialnego, izb przemysłowo-handlowych, izb rzemieślniczych oraz szkół zawodowych.

*) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dn. 1 stycznia 1940 r. Została ona omówiona w artykule adwokata A. Webera pt. „Mała reforma podatkowa w brzmieniu ostatecznym" w nr 20 OBP z br.

Art. 2. (1) Opłaty uiszcza się przez nabywanie kart rejestracyjnych.

(2) Kartę rejestracyjną należy nabyć:

1) na każdy należący do przedsiębiorstwa zarobkowego oddzielny zakład handlowy, przemysłowy i górniczy oraz na każdy oddzielny skład:

2) na każde przedsiębiorstwo zarobkowe, wykonywane bez utrzymywania oddzielnych zakładów;

3) na każde zajęcie wymienione w załączniku do art. 7,

jeżeli te zakłady, składy, przedsiębiorstwa i zajęcia są wykonywane bądź utrzymywane na obszarze Państwa.

Art. 3. (1) Za oddzielny zakład handlowy uważa się stałe lub ruchome, zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia, albo kilka bezpośrednio ze sobą połączonych lub znajdujących się w obrębie jednego obejścia pomieszczeń, w których dokonywa się czynności handlowych.

(2) Za przedsiębiorstwo handlu obnośnego uważa się sprzedaż towarów ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i innych opakowań, przenoszonych z miejsca na miejsce przez sprzedawcę, a za przedsiębiorstwo handlu rozwoźnego — sprzedaż towarów z wozu, łodzi i innych pomieszczeń, poruszanych siłą ludzką lub zwierzęcą.

(3) Za przedsiębiorstwo handlu jarmarcznego uważa się sprzedaż towarów na jarmarkach i targach, trwających ponad 3 dni, przez osoby, które nie posiadają stałego zakładu; stoiska, kiosku lub innego pomieszczenia na targach, jarmarkach i wystawach gospodarczych — nie uważa się za oddzielny zakład.

(4) Za oddzielny zakład handlowy w przedsiębiorstwie kolei żelaznych uważa się cały zespół urządzeń na liniach kolejowych, objętych jedną koncesją.

(5) Za oddzielny zakład przemysłowy (wytwórnię, pracownię, warsztat, zakład rzemieślniczy) uważa się jedno lub kilka zamkniętych lub otwartych pomieszczeń, położonych w obrębie jednego obejścia, bądź stanowiących jeden jednolity zespół gospodarczy i służących do jednego rodzaju produkcji lub nawet do kilku rodzajów, jeśli stanowią one kolejne stopnie obróbki bądź przeróbki tych samych materiałów i wytworów lub znajdują się w związku, uzasadnionym potrzebami głównej produkcji.

(6) Za oddzielny zakład górniczy uważa się zespół szybów, sztolni, wież wiertniczych i tym podobnych urządzeń, należących do jednego przedsiębiorstwa, a znajdujących się w obrębie jednego terenu kopalnianego i służących do wydobywania tego samego produktu; wydobywania ubocznych produktów kopalnianych przy prowadzeniu głównej eksploatacji górniczej nie uważa się za oddzielny zakład.

(7) Za oddzielne przedsiębiorstwo uważa się każdy wyrąb lasu wraz z pierwiastkową obróbką drewna, dokonywany w obrębie jednej lub kilku graniczących ze sobą parcel leśnych.

(8) Za oddzielny skład uważa się jedno lub kilku bezpośrednio połączonych ze sobą zamkniętych lub otwartych pomieszczeń poza obrębem zakładu, służących wyłącznie do przechowywania, przesuszania, oczyszczania, sortowania, brakowania, przeładowywania lub pakowania towarów, przeznaczonych do sprzedaży, jak również do przechowywania maszyn, narzędzi, surowców i materiałów niezbędnych do produkcji, tudzież zapasów żywności lub odzieży itp. produktów do zaopatrywania własnych robotników, o ile to zaopatrywanie nie jest obliczone na zysk przedsiębiorcy i tym samym nie posiada charakteru zakładu handlowego.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

120.

CHRONOLOGICZNOŚĆ KSIĘGOWANIA.

Przesyłka towarowa, początkowo zajęta przez władze celne, winna być zaksięgowana w dniu, kiedy kupiec uzyskał prawo dysponowania towarem.

NTA, 19 grudnia 1936, l. rej. 6652/35.

Z uzasadnienia. Skarżący dopatruje się wadliwości postępowania w tym, iż instancja odwoławcza nie rozprawiła się z konkretnym zarzutem odwołania odnośnie do spóźnionego zaksięgowania partii towaru, zakupionego w sierpniu 1933 r.

Zarzut ten uznał NTA za niezgodny z faktycznym stanem rzeczy.

Skarżący odnośnie do podniesionej w decyzji Komisji Szacunkowej przyczyny dyskwalifikacji ksiąg, sprowadzającej się *do spóźnionego zaksięgowania wagonu nasion lnianych*, podniósł w odwołaniu, iż *wspomniany wagon został przez Urząd Celny skonfiskowany i dopiero po długich pertraktacjach zwolniony*. Dołączone do odwołania poświadczenie Urzędu Celnego zawierało stwierdzenie, iż zajęta przez Urząd przesyłka wagonowa *została zwolniona spod zajęcia w dniu 15 listopada 1933, list zaś przewozowy dotyczący odnośnej przesyłki zwrócony został skarżącemu na jego żądanie w dniu 30 marca 1934*. Pozwana władza podtrzymała stanowisko władzy wymiarowej w sprawie dyskwalifikacji ksiąg, odnośnie zaś do obrony, zastosowanej w odwołaniu, dała wyraz zapatrywaniu, iż towar, zajęty przez Urząd Celny, został płatnikowi wydany już 15 listopada 1933, co wynika z przedłożonego przez płatnika zaświadczenia, a księgowano go dopiero 31 grudnia 1933 r.

NTA uznał, iż przez powyższe umotywowanie zaskarżonej decyzji pozwana władza dostatecznie rozprawiła się z zarzutem odwołania, albowiem dała jasno wyraz, w jaki sposób ustosunkowuje się do twierdzeń i dowodów, przedstawionych w odwołaniu, i skarżący nie doznał uszczerbku w swoich prawach obrony przed NTA w związku z powyższą motywacją decyzji. Osnowa decyzji nie pozostawiała żadnej wątpliwości, iż władza pozwana przedstawiony w odwołaniu *fakt zajęcia towaru przez władze celne uznała wprawdzie za przyczynę usprawiedliwiającą nieksięgowanie przesyłki wagonowej w sierpniu 1933, stała jednak na stanowisku, iż księgowanie przesyłki winno było nastąpić już w dniu 15 listopada 1933, tj. w dniu zwolnienia towaru spod zajęcia, nie zaś dopiero w dacie 31 grudnia 1933.*

Przystępując do rozważenia dalszego zarzutu skargi, zwalczającego stanowisko władzy, uznającej za spóźniony zapis przesyłki w księgach w dacie 31 grudnia 1933, należy stwierdzić, iż *skarżący przyznaje w skardze wyraźnie fakt skonsumowania w przedsiębiorstwie w ciągu r. 1933 części towaru*, zwolnionego przez Urząd Celny. Fakt ten skarżący przytacza na uzasadnienie zapisania przesyłki w dacie 31 grudnia 1933, a nie dopiero w dacie 30 marca 1934, w której otrzymał z Urzędu Celnego zatrzymany kwit przewozowy, — twierdząc, że zapisanie przesyłki towaru dopiero w dacie 30 marca 1934 wobec skonsumowania towaru w r. 1933 uniemożliwiłoby sporządzenie prawidłowego bilansu.

Otóż nie wdając się w ocenę kwestii, czy skarżący nie był obowiązany do zaksięgowania spornej przesyłki już w sierpniu 1933, w dacie zawarcia tran-

sakcji, w każdym razie należy stwierdzić, że *obowiązek ten istniał dla niego w dacie 15 listopada 1933, tj. w dniu, w którym towarem zwolnionym przez Urząd Celny dysponował, konsumując towar w swoim przedsiębiorstwie. Wprowadzenie zaś do ksiąg odnośnej przesyłki dopiero z końcem okresu bilansowego narusza zasadę prawidłowej księgowości, iż wpisy do ksiąg winny być dokonywane w chronologicznym porządku, a nie w terminach dowolnie obranych.*

Z powyższych powodów NTA oddalił skargę jako nieuzasadnioną.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

57.

ZARZUT PRZEDAWNIENIA PRAWA DO WYMIARU.

Władza odwoławcza nie ma obowiązku rozpoznania zarzutu zgłoszonego przez podatnika po upływie terminu do wniesienia odwołania.

Władza nie ma obowiązku rozważenia z urzędu kwestii przedawnienia prawa do wymiaru.

NTA, 25 lutego 1938 r., l. rej. 3658/36.

Z uzasadnienia: Komisja Szacunkowa dla spraw podatku przemysłowego przy 2 Urzędzie Skarbowym w Białymstoku decyzją z 14 kwietnia 1931 r. ustaliła obrót przedsiębiorstwa (olejarnia elektryczna) A. A. za 1930 r. na 250.000 zł i wymierzyła mu podatek w kwocie 5.000 zł. Przeciw temu wymiarowi płatnik odwołania nie wniósł.

Wobec otrzymanych danych kolejowych o ilości i wartości sprowadzanych przez płatnika z zagranicy nasion słonecznikowych ustaliła władza podatkowa decyzją z 15 stycznia 1935 dodatkowy obrót przedsiębiorstwa na 1.450.000 i dokonała dodatkowego wymiaru podatku w kwocie 29.000 zł.

We wniesionym w terminie odwołaniu zwalczał płatnik dodatkowy wymiar a w dodatkowym podaniu, wniesionym po upływie terminu odwoławczego, zarzucił on, że prawo władzy do dokonania dodatkowego wymiaru uległo w myśl art. 84 ust. 2 ustawy o podatku przemysłowym*) (poz. 110/32 Dz. Ust.) przedawnieniu.

Komisja Odwoławcza na posiedzeniu odbytym 24 kwietnia 1936 r., a na którym płatnik również podniósł zarzut przedawnienia, nie uwzględniła odwołania, zniżając jedynie obrót podlegający dodatkowemu opodatkowaniu do kwoty 1.082.190 zł a podatek do kwoty 21.643 zł 80 gr. Orzeczenie swe uzasadniła Komisja art. 84 ustawy o podatku przemysłowym*) (poz. 550/25 Dz. Ust.), gdyż władza wymiarowa nie posiadała danych kolejowych przy dokonywaniu pierwotnego wymiaru ani też dane te nie były jej znane w tym czasie.

Orzeczenie to jest przedmiotem skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, w której *skarżący zarzuca, iż władza pozwana postąpiła wadliwie, nie rozprawiwszy się w zaskarżonym orzeczeniu z zarzutem przedawnienia i twierdzi, że władza pozwana, niezależnie od tego, czy zarzut ten podniesiony został w terminie, winna była z urzędu zarzut ten zbadać.*

Władza pozwana w odpowiedzi na skar-

---

*) Obecnie — art. art. 98 § 1 i 99 OP.

gę wnosi o oddalenie skargi jako nieuzasadnionej, ponieważ wobec niepodniesienia zarzutu przedawnienia w odwołaniu nie była ona obowiązana do jego rozpoznania.

Rozpatrując skargę uznał Najwyższy Trybunał Administracyjny stanowisko zajęte przez władzę pozwaną w odpowiedzi na skargę za słuszne. Z akt sprawy bowiem wynika, jak już wyżej wspomniano, że *skarżący z zarzutem, dotyczącym przedawnienia, wystąpił dopiero na posiedzeniu Komisji Odwoławczej względnie we wniesionym po upływie terminu odwoławczego uzupełnieniu odwołania.* Zgodnie z judykaturą Najwyższego Trybunału Administracyjnego wyroki z 27 listopada 1929 r. L. rej. 4760/27, Zb. wyr. nr 208 S, z 11 czerwca 1930 r. L. rej. 2111/28, Zb. wyr. nr 330 S, z 4 stycznia 1933 r. L. rej. 7024/30, OPA 210/33 i inne *z zarzutem tym jako po upływie terminu podniesionym nie miała władza obowiązku rozprawienia się w orzeczeniu odwoławczym.* Również nie jest uzasadniony zarzut, iż władza pozwana winna była kwestię przedawnienia rozważyć z urzędu, w wyroku bowiem z 1 czerwca 1937 r. L. rej. 5868 (OPA 1963) orzekł Najwyższy Trybunał Administracyjny, iż *władza orzekająca nie ma obowiązku rozważania z urzędu kwestii przedawnienia wymiaru opłaty komunalnej,* gdyż skoro przedawnienie opiera się na podstawach natury faktycznej, władza do chwili wydania swego orzeczenia nie ma możności stwierdzenia tych przesłanek. *Zasada ta ma oczywiście zastosowanie również przy wymiarach dotyczących innych danin publicznych,* a więc także podatku przemysłowego. Skoro zaś skarżący w danym przypadku z zarzutem przedawnienia nie wystąpił w toku postępowania administracyjnego, to Trybunał nie dopatrzył się zarzucanej wadliwości, jeśli władza pozwana kwestii przedawnienia nie rozważała.

Zarzutu zaś podniesionego dopiero na rozprawie, iż kwestię przedawnienia winien rozważyć Najwyższy Trybunał Administracyjny z urzędu, Trybunał nie rozpatrywał, jako wychodzącego poza ramy pisemnej skargi (art. 58 pkt. 4 rozporządzenia o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806/32 Dz. Ust.).

Z tych powodów oddalił Najwyższy Trybunał Administracyjny skargę, jako nieuzasadnioną.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 8 CZERWCA 1938 R. L. D. V. 12936/4/38

w sprawie opodatkowania wynagrodzenia pobranego przez przedsiębiorstwo produkcyjne od swych klientów za wynajem cystern i balonów, służących do przewiezienia nabytego w przedsiębiorstwie towaru.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 17 z 1938 r., poz. 426).

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 21 marca 1938 r. l. rej. 1734/36 do 1738/36.

— — — — — — — — — — — —

Władza wymiarowa I instancji uznała za obrót podatkowy opłaty pobrane przez skarżącą spółkę od jej klientów za wynajem cystern i balonów, w których

dostarczała ona produkowany przez siebie kwas siarkowy. W odwołaniach skarżąca kwestionowała zasadność wymiaru, powołując się na postanowienia art. 1 i 18 ust. 2 ustawy o podatku przemysłowym, ponieważ skarżąca oddawała naczynia te do dyspozycji odbiorców jako opakowanie sprzedawanych wyrobów własnych, więc wbrew zapatrywaniu władzy nie prowadziła „odrębnego przedsiębiorstwa przewozowego" cysternami i balonami, na zysk obliczonego. Zdaniem skarżącej świadczyła ona jedynie usługi uboczne związane z dostarczaniem sprzedanych surowców, a zatem w związku z przedsiębiorstwem przemysłowym, którego obrót podpada pod przepis art. 5 p. 7 ustawy.

Ministerstwo Skarbu jako władza orzekająca w II instancji nie uwzględniło odwołań równobrzmiącymi orzeczeniami z 25 stycznia 1936, ponieważ skarżąca wynajmowała odbiorcom cysterny i balony za opłatą, obliczaną w stosunku do czasokresu najmu, a opłaty przewyższały faktyczne koszty, za czym wypożyczanie cystern i balonów stanowi przedsiębiorstwo na zysk obliczone, a przychód jest obrotem podatkowym w myśl art. 5 p. 5 ustawy.

W skargach kasacyjnych skarżąca spółka zarzuca obrazę prawa, a w szczególności art. 5 ustęp końcowy ustawy, ponieważ opłaty, o które chodzi, są kosztami przewozu, a zdaniem skarżącej nie jest istotne, czy pobierane opłaty przewyższają faktyczne koszty, ponieważ stanowią one nie tylko ekwiwalent za normalne zużycie środków przewozowych, lecz również mieści się w nich oprocentowanie inwestowanego kapitału, odszkodowanie za szkody powstałe wskutek niemożności dokonania dalszych zleceń w wypadku przetrzymania naczyń poza terminem i wynagrodzenie za inne wydatki połączone z posiadaniem takich środków przewozowych. Wreszcie broni się skarżąca także argumentem, że ogranicza się do użycia środków przewozowych tylko dla własnych produktów, a nie wynajmuje tych środków firmom obcym. Skargi powołują się też na wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 7 listopada 1932 r. L. Rej. 9466—9470 z 1930 r.

Władza pozwana broni zasadności orzeczeń także w świetle wywodów kasacyjnych, z których zdaniem władzy wynika, że firma dokonywała transakcji sprzedaży loco fabryka, a odpłatne usługi przewozowe świadczyła oddzielnie, chociaż ubocznie w związku z prowadzonym przedsiębiorstwem wytwórczym.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Skargi nie bronią się przepisem art. 18 ust. 2 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, na którym m. in. zbudowano zarzuty odwołań. I słusznie, gdyż spór między władzami podatkowymi i skarżącą spółką nie dotyczy zagadnienia odrębności wykonywania dostaw w związku z prowadzonym przedsiębiorstwem przemysłowym produkcyjnym.

Natomiast przeniosła skarżąca spór w płaszczyznę przepisu art. 5 ustęp końcowy ustawy, który w brzmieniu obowiązującym do końca 1931 r. głosi, że „wyłącza się z podstaw opodatkowania po należytym udowodnieniu koszty przewozu i ubezpieczenia towarów, wyłożonych za nabywcę, zwroty towarów, bonifikacje i skonta". Wskutek ustawy z 19 grudnia 1931 przepis powyższy uległ wprawdzie zmianie, lecz nie jest ona istotna dla spornego zagadnienia.

Punkt ciężkości kładzie ustawa na wyłożenie kosztów przewozu **za** nabywcę towaru przez sprzedawcę. Jeśli więc sprzedawca sam podejmie się przewozu zbytych towarów za wynagrodzeniem, nie zachodzi wypadek w myśl powyższego przepisu. Sprzedawca nie wykłada bowiem kosztów przewozu **za** nabywcę, lecz je wprost od niego pobiera dla **siebie** a nie dla osoby trzeciej, od siebie różnej. **Sprzedawca występuje w roli przewoźnika, a zatem winien też ponosić konsekwencje podatkowe** w ramach art. 5 p. 5 ustawy w odniesieniu do wynagrodzenia pobranego za świadczo-

ne usługi przewozowe, chociażby świadczone tylko ubocznie i w związku z swą główną działalnością zarobkową, stanowiącą treść prowadzonego przedsiębiorstwa przemysłu wytwórczego czy przetwórczego. **Zasadniczą myślą przewodnią przepisu ustępu końcowego art. 5 ustawy o wyłączeniu spod opodatkowania kosztów przewozu jest wykluczenie obciążenia podatkowego w odniesieniu do takich wpływów przedsiębiorstwa, które stanowią dla niego jedynie sumy przechodnie** a zatem należności obce, przez sprzedawcę jedynie inkasowane na rachunek osoby trzeciej, ponieważ wpływy takie stanowią część składową obrotu zarobkowego tego obcego warsztatu i tam w zasadzie powinny podlegać obciążeniu podatkowemu.

Trafnie przeto podkreśla władza pozwana, że dla oceny prawnej spornego zagadnienia w świetle powołanego w skardze przepisu art. 5 ustęp ostatni ustawy jest zupełnie obojętne, czy skarżąca dostarczała do przewozu cystern i balonów za wynagrodzeniem jedynie swoim odbiorcom, czy też rozszerzała usługi takie także na osoby lub firmy, które nie były jej odbiorcami.

Istotnym jest pobieranie wynagrodzenia za usługi własne a nie cudze.

Przeciw obowiązkowi podatkowemu bynajmniej nie przemawia prowadzona w skargach kalkulacja wysokości opłat. Ten sposób kalkulacji wynagrodzenia za usługi przewozowe jest powszechnie przyjęty i świadczy jedynie, że skarżąca swą kalkulację oparła na racjonalnych podstawach.

Powołany przez skarżącą wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 7 listopada 1932 L. Rej. 9466 — 9470/1930, ogłoszony w Zbiorze Wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego pod Nr 607/S, nie popiera zapatrywania prawnego skarżącej. Najwyższy Trybunał Administracyjny wyraźnie zastrzegł się w tym wyroku, że wydatki związane z przewozem są **narazie** ponoszone na rachunek nabywcy. Z wyroku tego natomiast bynajmniej nie można snuć wniosku, jakoby Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał za sprzeczne z ustawą uznanie za obrót podatkowy wynagrodzenia za usługi uboczne świadczone przez przedsiębiorstwo produkcyjne swoim klientom w płaszczyźnie przewozu towaru, jeśli przedsiębiorstwo wynagrodzenie to pobiera dla siebie a nie dla obcego przedsiębiorstwa przewozowego, jak w konkretnym właśnie wypadku.

Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał zatem zarzuty skarg za nieuzasadnione i orzekł oddalenie skarg.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 41 z dn. 15 czerwca 1938 r.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień protokułu dodatkowego do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Rumunią (poz. 336).

Rozporządzenia Ministrów: Skarbu o zakładach zastawniczych (poz. 337);—Skarbu o zakładach zastawniczych komunalnych kas oszczędności (poz. 338); — Skarbu o utworzeniu posterunku celnego w Załuczu (poz. 339); — Skarbu o utworzeniu urzędu celnego w Landwarowie (poz. 340); — Sprawiedliwości o wynagrodzeniu notariuszów i

pisarzy hipotecznych za niektóre czynności w związku z przeniesieniem własności nieruchomości i z przebudową ustroju rolnego (poz. 343).

Dziennik Ustaw RP. Nr 42 z dn. 22 czerwca 1938 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów o poborze dodatku samorządowego do podatku dochodowego na obszarze powiatów lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego, włocławskiego, kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego (poz. 352).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 16 z dn. 10 czerwca 1938 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 30 maja 1938 w sprawie wykładni art. 12, 20 i 217 pks (poz. 395): — w sprawie zakładania i rozstrzygania środków obrony w postępowaniu karnym skarbowym (poz. 397); — w sprawie przedstawiania do kontroli dokumentów odpraw celnych (poz. 399); — w sprawie pobierania osobnych opłat za wykonywanie czynności przez funkcjonariuszów celnych poza miejscem urzędowym lub poza czasem urzędowym oraz za kowojowanie i strzeżenie towarów (poz. 400); — w sprawie potrącalności nieudokumentowanych wydatków na koszty podróży i reprezentację (poz. 401); — w sprawie ulg w państwowym podatku przemysłowym dla transakcyj mąką na Giełdzie Zbożowo-Towarowej w Wilnie (poz. 402); — w sprawie opłaty stemplowej od obligacyj niemieckiej państwowej pożyczki konwersyjnej (poz. 403); — w sprawie ustalania dochodu na podstawie obrotu (poz. 404).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 17 z dn. 20 czerwca 1938 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: w sprawie wykładni przepisów prawa karnego skarbowego o dobrowolnym poddaniu się karze (poz. 420); — w sprawie stosowania ustawy z dnia 2 stycznia 1936 o amnestii (poz. 421); — w sprawie tolerancji wagi podanej w zaświadczeniu Izby Przemysłowo-Handlowej na zastosowanie cła zniżonego lub zwolnienia od cła (poz. 422); — w sprawie postępowania z deklaracjami celnymi nadawców (poz. 423); — w sprawie żądania pozwoleń przywozu w przypadkach odstąpienia osobom trzecim towarów zwolnionych od cła (poz. 424); — w sprawie kompetencji władz skarbowych do ustalania podstaw wymiaru podatku dochodowego. w przypadkach, które były rozstrzygane przez sądy powszechne (poz. 425); — w sprawie opodatkowania wynagrodzenia pobranego przez przedsiębiorstwo produkcyjne od swych klientów za wynajem cystern i balonów, służących do przewozu nabytego w przedsiębiorstwie towaru (poz. 426); — w sprawie ulg podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych i statków powietrznych (poz. 427); — w sprawie badania ksiąg handlowych instytucji kredytowych (poz. 428); — w sprawie detalicznej sprzedaży piwa, win owocowych i miodu (poz. 430): — w sprawie określania mocy spirytusu (poz. 431).

KALENDARZ PODATKOWY

W lipcu 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 lipca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 30 czerwca 1938 r.

Do 7 lipca 1938 r.—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w czerwcu 1938 r.

Do 20 lipca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprze-

dawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni lipca 1938 r.

Do 25 lipca 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu czerwcu 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 25 lipca 1938 r. — zaliczka kwartalna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w II kwartale 1938 przez innych płatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w lipcu 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w lipcu 1938 r.

PORADNIA

446. *Jawny spólnik.*

1. **Umowa o przystąpieniu do przedsiębiorstwa kupca jednoosobowego dalszych osób** jest umową spółki w rozumieniu art. 105 ust. o opł. st. (por. art. 87 Kod. Handl.).

2. Podstawą wymiaru opłaty jest cały kapitał zakładowy powstającej spółki, a więc również wkład w postaci już istniejącego przedsiębiorstwa.

3. **Wkłady w postaci pracy nie stanowią części kapitału zakładowego** w rozumieniu art. 105 ustawy o opł. stempl. (ob. ten przepis).

447. *J. G.*

1. Byłoby przesadą komunikowanie Urzędowi Skarbowemu, po złożeniu bilansu, że do jednej z jego pozycji wkradła się omyłka, wyrażająca się w kwocie "5 gr". To samo należy powiedzieć o zamiarze otwarcia, celem dokonania sprostowania, na nowo ksiąg i sporządzenia nowego bilansu.

2. **Sumy, płacone przez sąsiada za korzystanie z centralnego ogrzewania,** powiększają dochód podatkowy.

448. *Emer.*

1. Powinien Pan **prowadzić książkę pomocniczą dla uwidocznienia przychodu i rozchodu towarów, wydawanych ewentualnie nabywcom do obejrzenia,** natomiast wystawiać rachunki i księgować w księgach zasadniczych dopiero po definitywnym dojściu transakcji do skutku.

2. Jak już pisaliśmy, należy — celem uniknięcia kolizji z Urzędem Skarbowym — wystawiać asygnaty kasowe (przychodowe wzgl. rozchodowe).

449. *Abonent 101.*

Zgodnie z art. 5 p. 8 ustawy o pod. dochod. „osoby **prawne,** których dochody są obracane **w całości** na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, wyznaniowe i dobroczynne" są wolne od podatku dochodowego.

Z przepisu powyższego wynika, że **nie jest wolna** od podatku **część dochodu, przeznaczona na cele społeczne i humanitarne, choćby takie przeznaczenie części zysku przewidywał statut.** Takie też jest stałe stanowisko NTA w odniesieniu do wydatków na cele dobroczynne, wyznaniowe, społeczne itp.

450. *Stamiel.*

Ob. odpowiedź nr 445, OBP, nr 27.

451. *F. 604—804.*

Jeżeli urząd skarbowy ocenił remanent towarów na dz. 31.12.1937 r. wyżej aniżeli płatnik, ostatni może sprostować inwentarz, odnośne rachunki

i bilans, celem sprowadzenia do właściwej wysokości dochodu 1938 r., tj. zmniejszenia go o tę sumę, o jaką dochód roku 1937, wskutek wyższej wyceny towarów, został powiększony. Nie jest to jednak konieczne (por. OBP, 1938, str. 373). O prostowaniu ksiąg ob. OBP, 1937 r. str. 341, 413, 509.

452. *M. A. Kraków.*

Skoro prowadzi Pan **biuro buchalteryjne,** ma Pan obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego. **Zaangażowanie pracownika jako siły pomocniczej przy prowadzeniu księgowości kilku przedsiębiorstw** świadczy już o pewnej organizacji, stanowiącej cechę charakterystyczną przedsiębiorstwa.

453. *L. T. Centrala w Toruniu.*

Kod. Handlowy nie narzuca spółkom z o. o. obowiązku tworzenia kapitału rezerwowego. Skoro również umowa spółki nic w tym przedmiocie nie stanowi, może zgromadzenie spólników dysponować bez ograniczeń utworzonym w ubiegłych latach kapitałem rezerwowym.

454. *„22".*

1. Zamknięciu ksiąg likwidującego się przedsiębiorstwa jednoosobowego na określony dzień nie stoi na przeszkodzie istnienie w tym dniu długów, wierzytelności, ruchomości itd., podobnie jak przy zamykaniu ksiąg na koniec roku. Nie można jednak w tych warunkach mówić o ostatecznej likwidacji.

2. **Wierzytelności towarowe przedawnione, jako prawdopodobnie nieściągalne,** mogą być spisane na straty. Nie tamuje to dochodzenia przedawnionej wierzytelności na drodze pozasądowej lub sądownie. Należałoby ewentualnie uznać wierzytelność spisaną jako przedawnioną na straty za **składnik dochodu tego roku, w którym okazało się, że dłużnik nie może już z przedawnienia korzystać** (na skutek zrzeczenia się przedawnienia itp.).

455. *„Gorliwy Czytelnik".*

Odpowiedź znajdzie Pan w OBP. 1938, str. 46, odp. nr 47 p. 2.

456. *R. R. Ciechanów.*

1. **Wartość gruntu, zakupionego przez cegielnię do wykopania gliny,** należy zapisać na rku nieruchomości. Ponieważ w miarę wydobywania gliny grunt traci dla przedsiębiorstwa swoją wartość, **należy dokonywać odpisów na amortyzację.** Zgodnie z § 14 p. 5 rozp. wyk. do ustawy o pod. doch., „wysokość odpisania tytułem zużycia zapasów kopalnianych ustala się w przypadkach wątpliwych przez przesłuchanie biegłych, przyjmując za podstawę odpisania koszty nabycia tych zapasów lub uprawnień do ich eksploatacji". Poza tym ob. OBP. 1938, str. 15, odp. nr 27.

2. Należy przede wszystkim rozstrzygnąć, **czy buchalter, prowadzący księgowość dwóch różnych przedsiębiorstw za wynagrodzeniem w wysokości po 25 zł tygodniowo, pozostaje w stosunku najmu pracy również, o ile chodzi o przedsiębiorstwo, którego księgowość prowadzi u siebie w domu.** Por. OBP, 1938, str. 250, odpow. 254.

Jak już nieraz wskazywaliśmy, momentami decydującymi, trudnymi nieraz do uchwycenia, są: zależność pracownika i objęcie umową pracy jako takiej a nie jej wyniku (por. wyrok NTA z 27.10.1936, ob. OBP, 1937 str. 347).

Jeżeli wspomniany buchalter jest w obu przypadkach pracownikiem najemnym, podlega on ubezpieczeniu przez każdego z pracodawców i stosuje się do niego art. 45 ustawy o pod. doch.

Ob. w tym przedmiocie OBP, 1938, nr 14, str. 213 i n.

3. Odpowiedź na str. 290 OBP za r. 1937 jest oparta na specyficznym stanie faktycznym. W zasadzie słuszna jest odpowiedź na str. 375 OBP. Prawidłowe są obie odpowiedzi. Druga odpowiedź jest oparta na przyjętej praktyce.

457. *Stały Abonent.*

1. **Zmiana postanowienia rejentalnej umowy spółki jawnej w przedmiocie podziału zysku może nastąpić w dro-**

dze uchwały wszystkich spólników (art. 78 § 1 Kod. Handl.). Forma notarialna nie jest wymagana.

2. Jeżeli pismo, stwierdzające wspomnianą zmianę, nie będzie sporządzone ani uwierzytelnione notarialne, obowiązek uiszczenia opłaty stemplowej nie powstanie. W przeciwnym razie opłata wyniesie 5 zł.

3. Bilans zamknięcia sporządza się na d. 31 grudnia, zaś bilans otwarcia na d. 1 stycznia, mimo że 31 grudnia może być niedzielą, a 1 stycznia jest dniem świątecznym.

458. *Eksploatacja Leśna.*

Por. OBP, 1938, str. 286 odpow. nr 280.—Jak z tej odpowiedzi wynika, **pojęcie przedsiębiorstwa wyrębu lasu nie może obejmować wyrobu bloków, kantówki, klepki itp.** i wyrób ten wymaga wykupienia osobnego świadectwa przemysłowego.

459. *H. B. W. Prenumerator OBP.*

Stan faktyczny. Spółka akcyjna pokrywała koszty budowy w r. 1934 nowego domu mieszkalnego w ten sposób, że obciążała w księgach 1934 r. rachunek budowy nowego domu i uznawała rachunek kasy lub banku. Celem wykazania, że koszty budowy domu zostały pokryte z dochodu r. 1934, walne zgromadzenie akcjonariuszów odbyte w r. 1935 wydzieliło z zysku 1934 r. kwotę 200.000 zł odpowiadającą kwocie kosztów budowy domu (200.000 zł) i przeznaczyło ją na pokrycie tych kosztów. Na skutek tej uchwały powstało w księgach za r. 1935 nowe konto „kosztów budowy domu" z kwotą 200.000 zł po stronie Ma. Obecnie spółka akcyjna, pragnąc pozbyć się tego konta, chce przelać saldo z tego konta na konto funduszu rezerwowego. Czy takie postępowanie jest prawidłowe i czy nie pociągnie za sobą opodatkowania podatkiem dochodowym kwoty 200.000 zł przeniesionej z konta budowy nowego domu na konto funduszu rezerwowego?

Uchwała w przedmiocie wyodrębnienia z zysku roku 1934 kwoty 200.000 zł i utworzenie konta „kosztów budowy nowego domu" (koncepcja zbędna — ale w tej chwili zagadnienie to nie jest aktualne) były w istocie swojej utworzeniem specjalnego funduszu rezerwowego. Część zysku przeniesiona na fundusz rezerwowy, podlegająca w zasadzie opodatkowaniu łącznie z pozostałą częścią zysku, była jednak zwolniona od opodatkowania w myśl art. 3 ustawy o ulgach dla nowowznoszonych budowli.

Przeniesienie salda rachunku „kosztów nowowybudowanego domu" na rachunek kapitału rezerwowego jest już tylko przeniesieniem z konta funduszu rezerwowego o jednej nazwie i przeznaczeniu na konto funduszu rezerwowego o innej nazwie i przeznaczeniu. A więc nie jest to już przeniesieniem **zysku** na fundusz rezerwowy. Zresztą ta część zysku (200.000 zł) została już zwolniona od podatku jako zużyta na budowę domu mieszkalnego i nie może być obecnie opodatkowana.

Zamierzenie PP jest jedynie wskazanym sposobem pozbycia się zbędnego funduszu rezerwowego.

460. *S. H.*

Wg. § 94 ust. 4 rozp. wyk. do ustawy o pod. przem. **„pracownik przedsiębiorstwa krajowego, czerpiący swój zarobek głównie ze stałego wynagrodzenia służbowego, może zbierać zamówienia na rzecz tegoż przedsiębiorstwa i poza jego siedzibą bez obowiązku wykupienia odrębnego świadectwa przemysłowego".**

Jeżeli zatem, jak w Pańskim przypadku, pracownik, zbierający zamówienia, otrzymuje nie stałe wynagrodzenie, lecz prowizję, obliczaną w stosunku do sumy zamówień, zachodzi obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego dla pomocnika podróżującego.

Mimo to podatek dochodowy powinien być płacony na podstawie Dz. II ustawy o pod. doch., ponieważ obowiązek wykupienia świad. przem. pozostaje bez

wpływu na stanowisko pomocnika, jako pracownika najemnego.

461. *K. 1. Łódź.*

Należy spostrzeżony błąd usunąć przez prawidłową korekturę ksiąg (bilansu zamknięcia, bilansu otwarcia, dziennika itd.) a wtedy błąd pozostanie bez wpływu na ich prawidłowość.

462. *P. K. Chorzów.*

Odpowiedź na interesujące Pana pytanie jest zawarta w OBP, 1938, str. 420, odp. 400.

463. *Konin II.*

1. **Złożenie towarów w depozycie może być uwidocznione w inwentarzu, poza właściwą jego treścią, oraz w bilansie w sumach pozabilansowych.**

Jeśli towary złożone przez Pana osobie innej w depozycie figurują w Jego inwentarzu dwukrotnie: w samym inwentarzu i poza inwentarzem jako wartości pozabilansowe, zbędne jest księgowanie złożenia do depozytu (Winien X za złożony depozyt, Ma Rk Towarów — 1 zł). Należy to księgowanie wystornować.

Wówczas zniknie cała plątanina, która powstała na skutek tego księgowania w związku ze sprzedażą części depozytu depozytariuszowi. Dalej — należy sprzedaż depozytu księgować normalnie.

2. Pytanie ma charakter zadania arytmetycznego. Dla ustalenia stanu towarów własnych w młynie należy od ilości otrzymanej mąki i otrąb odjąć to, co wydaje Pan rolnikowi. Obranie drugiej metody zawiera w sobie błąd, którego wyjaśnienie nie należy do zadań Poradni.

3. Pytanie niezrozumiałe.

4. Zagadnienie nieaktualne.

464. *M. H.*

1—2. **Pożyczkę należy prawidłowo zaksięgować, chociażby została zwrócona tego samego dnia.** Wprawdzie księgowanie z nieznacznym a usprawiedliwionym opóźnieniem jest tolerowane, jednakże zapisy powinny odzwierciedlać wszystkie zaszłości, które w międzyczasie miały miejsce, chociażby gospodarczo znosiły się wzajemnie (np. sprzedaż i zwrot towaru).

3. Art. 3 ust. (1) p. 14 ustawy o pod. przem., zwalniający od podatku transakcje giełdowe, nie uzależnia tej ulgi od dostarczenia towaru w terminie określonym w umowie, jeżeli umowa wskutek opóźnienia nie traci swej mocy.

4, 5. Zob. OBP, 1938, str. 284.

6. Zakup gotówkowy może być księgowany bezimiennie, lecz **nie wolno,** wbrew rzeczywistości, **zapisać jako nabywcy jednej osoby, gdy było ich pięć.**

7. **„Arkusze zbiorowe" zakupu dziennego mają charakter dokumentów (wewnętrznych),** których moc dowodowa opiera się głównie na sposobie ich powstania (wypełnianie arkuszy w miarę dokonywania poszczególnych transakcji). Przepisywanie na czysto tych dokumentów i następne ich niszczenie pozbawiałoby arkusze zbiorowe wszelkiego znaczenia dowodowego; dlatego nie jest to, naszym zdaniem, dopuszczalne.

8. Nie ma przeszkód do sprzedaży na giełdzie zboża, znajdującego się w depozycie.

465. *Abonent K. R-er.*

Jeżeli dział księgowości otrzymuje raporty z fabryki z 1—2-dniowym opóźnieniem (uzasadnionym okolicznościami), należy odnośne transakcje księgować pod bieżącą datą z zaznaczeniem w treści wpisu daty rachunku.

466. *L. N.*

1. Kupiec, do którego należy kilka przedsiębiorstw, może prowadzić księgowość, obejmującą tylko jedno z nich.

2. Obrót sklepu, dla którego będą prowadzone prawidłowe księgi, podlegać będzie w Pańskim przypadku opodatkowaniu wg stawki 1,2%, wzgl. 1,5%, w zależności od tego, czy chodzi o towary cudzej produkcji, czy też o wyroby własnej fabryki (VII kat. przem.). Na wysokość podatku od obrotu przedsiębiorstw przem. VI, VII i VIII kategorii świadectw przem. nie ma wpływu prowadzenie przez nie ksiąg.

3. Por. OBP, 1938, str. 109, odp. nr 107.

4. Od sumy obrotu podatkowego przedsiębiorstwa przemysłowego nie można odliczyć wartości surowców itp, ponieważ na obrót podatkowy składa się cała suma przychodu brutto (art. 5 p. 7 ustawy o pod. przem.).

5. Zgodnie z art. 10 p. 4 ustawy o pod. doch. od ogólnego dochodu należy odliczyć premie (tj. składki), wpłacane przez podatnika od ubezpieczeń na wypadek śmierci lub na dożycie (a więc także w P. K. O.), o ile nie przekraczają: a) na rachunek samego podatnika 300 zł rocznie, b) na rachunek zaś podatnika i członków rodziny, będących na jego utrzymaniu, łącznie 600 zł rocznie.

6. Pytanie nie jest dość jasno zredagowane. O księgowaniu zakupu towarów, otrzymanych bez faktury, pisaliśmy już nieraz. Ob. m. in. OBP, 1938, str. 435.

7. Por. wyżej odpow. nr 464.

467. *Ben-Kaget.*

Odpowiedź nasza nr 374 (OBP, 1938, str. 390) opiera się na wyraźnym brzmieniu art. 105 ustawy o opł. stempl. Wg tego przepisu **powiększenie kapitału zakładowego wtedy tylko pociąga obowiązek uiszczenia opłaty stemplowej, jeżeli sporządzono pismo, stwierdzające umowę** o powiększenie kapitału zakładowego. Por. poza tym OBP, 1938, odpow. nr 199 (str. 193).

468. *Lida.*

1. **O tym, czy inwentarz, jak zresztą i inne księgi, ma być prowadzony w formie oprawionej księgi, decydują zasady księgowości,** do których Kod. Handlowy w tym względzie odsyła (art. 55 § 3 Kod. Handl.).

Według opinii komitetu naukowego Związku Księgowych w Polsce („Normalizacja podstawowych zagadnień księgowości", 1934, str. 8) **spis inwentarza może być dokonany w jednej oprawionej księdze lub w kilku oddzielnych wykazach inwentarzowych,** obejmujących po jednym lub kilka składników majątkowych. O ile inwentarz jest sporządzony w formie oddzielnych wykazów, „karty lub strony każdego powinny być ponumerowane. Każdy wykaz inwentarzowy powinien być podpisany. **Każdy składnik bilansowy** (główny) powinien być **w wykazach oddzielnie podsumowany,** a sumy uzyskane powinny być zgodne z sumami bilansu. Wskazane jest, aby wykazy inwentarzowe były oprawione".

Z powyższego będą mogli PP. wywnioskować (list Ich zawiera w tym kierunku za mało danych), czy sporządzony przez nich inwentarz odpowiada zasadom księgowości, jak wyżej ustalonym.

2. Z art. 21 ust. ustawy o pod. doch. wynika wyraźnie, że **sumy przeznaczone na utworzenie funduszów rezerwowych spółki akcyjnej podlegają opodatkowaniu jako część zysku bilansowego.**

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"

**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—$^1/_2$ str. zł. 100—$^1/_4$ str. zł. 50—$^1/_8$ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15